

ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ

(Ἐκδιδόμενη κατὰ Παρασκευήν.)

ΤΙΜΑΙ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΕΩΝ

Διατρίβων ὁ στίχος λεπτά 25
Εἰδοποιήσεις καὶ ἀγγελλίαι κατ' ἀποκοπὴν.

Ὁ Συντάκτης

ΚΩΝΣΤ. Κ. ΦΙΛΟΠΟΥΛΟΣ.

ΤΙΜΗ ΣΥΝΔΟΜΗΣ

ΕΤΗΣΙΑ . . . Δραχ. Ν 44.
Πληρωτέα κατ' ἐξαμηνίαν

Τὸ παρ' ἡμῖν ἐκπαιδευτικὸν σύστημα.

(Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε ἀριθ. 711.)

Ἐν τούτοις μέχρι οὗ μεταβληθὲς τὸ ἐκπαιδευτικὸν σύστημα, μέχρι οὗ πραγματοποιηθῶσιν αἱ ἀνωτέρω ἰδέαι, ἢ παρ' ἡμῖν μέση ἐκπαίδευσις θὰ εὐρίσκηται εἰς εἴαν καὶ ἤδη διατελεῖ κατὰστασιν, καὶ δὲν θὰ παράγῃ ἡ ἀμάθειαν καὶ ψευδοπαιδείαν.

Ταυτήν λοιπὸν μέσην ἐκπαίδευσιν, εἴαν προηγουμένως περιεγράψαμεν, ψευδὴ τοῦτεστι καὶ ἐκονικὴν, λαθόντες οἱ μαθηταί, καὶ οὕτω πῶς κατηρτισμένοι ἐγκυκλοπαιδικῶς, τινὲς μὲν ἐξ αὐτῶν ἀξιοποιοῦνται εἰς βιοποριστικὸν τι ἐπάγγελμα, οἱ πλείστοι δ' αὐτῶν, φιλοδοξοῦντες μᾶλλον ἢ σκοπιόμενοι, μεταβαλόντες εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, ὅπως ἐκεῖ λάβωσι τὸν τίτλον τοῦ φοιτητοῦ, σπουδάσωσι τὰς ἐπιστήμας καὶ γίνωσι δικηγόροι, ἱατροί, φαρμακοποιοί, φιλόλογοι καὶ ἐπομένως καὶ ὁληγῇται, κτλ.

Ἄς ἐξετάσωμεν λοιπὸν ἤδη τὴν ἀνωτέραν ταύτην ἐκπαίδευσιν. Ἄς παρακολουθήσωμεν τοὺς κυρίους τούτους φοιτητάς, καὶ θὰ μάθωμεν πῶς ἐν Ἀθῶναις βυῖσι καὶ τί ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ σπουδάζουσιν.

Ἐν πρώτοις παρατηροῦμεν, ὅτι βάσις τῆς ἀθλοτήτος καὶ ἐν ταῖς πανεπιστημιακαῖς σπουδαῖς εἶναι τὸ πρόγραμμα τῶν μαθημάτων τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου. Ἐν τῷ πανεπιστημιακῷ προγράμματι ἀναγράφεται, ὅτι ὁ δεῖνα καθηγητὴς διδάσκει ἀπὸ τῆς δεῖνα ὥρας μέχρι τῆς δεῖνα τὸ δεῖνα μάθημα, ὁ δεῖνα ὕμνηγος διδάσκει τὸ δεῖνα κτλ. δὲν ἀναφέρει δὲ ποσῶς διὰ ποίου ἔτους φοιτητὰς εἶναι ἕκαστον μάθημα. διὰ νὰ μὴ κουράσωμεν τοὺς ἀναγνώστας, ἐκθέτοντες τὰ μαθήματα καὶ τὸ σύστημα τῆς διδασκαλίας ἐν ἀπάσαις ταῖς Σχολαῖς τοῦ Πανεπιστημίου, θέλωμεν περιορισθῆναι εἰς μίαν ἐξ αὐτῶν, τὴν Νομικὴν, ἣτις ἔχει καὶ τοὺς πολυπληθεστέρους φοιτητάς, ἐκ ταύτης δὲ καταφαίνεται τὸ ὅλον σύστημα τῆς πανεπιστημιακῆς ἐκπαίδευσως.

Ὁ φοιτητὴς τῆς Νομικῆς, ἐλεύθερος ἤδη ὢν, θὰ σπουδάσῃ ἐλευθέρως εἰς τὸ Πανεπιστήμιον. Ἀναγινώσκει τὸ πρόγραμμα, βλέπει σωρεῖαν μαθημάτων, δὲν γνωρίζει καὶ αὐτὸς ποῖα ἐξ αὐτῶν πρέπει νὰ ἀκροασθῇ κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος, ποῖα κατὰ τὸ δεύτερον, ποῖα κατὰ τὸ τρίτον καὶ ποῖα κατὰ τὸ τέταρτον. Ἐν ἀπορίᾳ δ' εὐρίσκει μὲν εἰσέρχεται τυχαίως εἰς τὴν Σχολήν. Διδάσκει ὁ καθηγητὴς τοῦ Ῥωμαϊκοῦ δικαίου τὸ κληρονομικὸν δίκαιον. Ὁ φοιτητὴς νομίζει, ὅτι πρέπει περὶ κινεζικῆς γλώσσης, ὅτι διδάσκονται τὰ κινεζικὰ· παρατηρεῖ δεξιὰ, παρατηρεῖ ἀριστερὰ, δὲν ἐννοεῖ τίποτε· βλέπει καὶ τοὺς ἄλλους φοιτητάς καὶ προσπαθεῖ νὰ ἐννοήσῃ, ἐάν καὶ οὗτοι γνωρίζωσι τὰ κινεζικὰ· ἐνῷ δὲ ἐκεῖνοι μηχανικῶς ἀκροῶνται τοῦ μαθήματος, οὗτος πλανᾶται εἰς σκέψεις καὶ εὐρίσκεται ἐν ἀπορίᾳ· οὕτω δὲ λήγει ἡ παράδοσις. Ὁ κύριος Καθηγητὴς ἐδίδασκεν, οἱ κύριοι φοιτηταὶ ἐδιδάχθησαν! Ἡ ἐπιστήμη προοδεύει! Μετὰ τὴν παράδοσιν ὁ φοιτητὴς μας ἐκκινεῖ διὰ τὸ καφενεῖον, ἔπειτα διὰ τὸ ξενοδοχεῖον, καὶ ἐκ νέου εἰς τὸ καφενεῖον, ὅπου κατατρίβει ὥρας ὀλοκλήρους,

καὶ ἔπειτα εἰς διασκεδάσιν τινα, διὰ νὰ διασκεδάσῃ ὁ νοῦς του, ὅστις ἐκουράσθη ἐκ τῆς διδασκαλίας· ἐκεῖνος τοῦ κυρίου καθηγητοῦ, ὃν ἀρχίζει νὰ θεωρῇ ὡς ἄλλας φύσεις, ὃν μὲ τὴν παράδοσιν ἐκεῖνην διδασκαλίαν του, μὲ τὴν κινεζικὴν του ἐκείνην γλώσσαν!

Τὴν ἐπινοῶσαν ὁ φοιτητὴς μας σύνους καὶ μὲ ἀπόφασιν πηγαίνει εἰς τὴν παράδοσιν τοῦ καθηγητοῦ τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, καὶ μετ' αὐτὴν εἰς τὴν τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Ἑμπορικοῦ δικαίου. Ὁ μὲν διδάσκει τὸ περὶ ἑνδίκων μέσων, ὁ δὲ τὸ περὶ «Παραγγελιοδόχων», ἢ τὸ περὶ «Συναλλαγματοῦ»· Ὁ φοιτητὴς νομίζει, ὅτι εὐρίσκεται εἰς ἄγνωστον κόσμον, δὲν ἐννοεῖ τίποτε, δὲν γνωρίζει περὶ τίνος πρόκειται. Ἐννοεῖται ὅτι δὲν ἔχει καὶ οὐδὲν βιβλίον, διότι βιβλία θὰ ἀγοράσῃ κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος! Ἐν τούτοις ἐπαναλαμβάνει τὴν ἀπόπειραν. Πηγαίνει εἰς τὴν παράδοσιν τοῦ Πολιτικοῦ δικαίου, τὰ ἴδια! εἰς τὴν τοῦ Διοικητικοῦ δικαίου, τὰ ἴδια! Ἀκροᾶται ὅλων τῶν μαθημάτων συγχρόνως, δὲν ἐννοεῖ τίποτε, ἀπελπίζεται! Ἐκτοτε φοιτᾷ μηχανικῶς, οὐχὶ δὲ καὶ τακτικῶς, εἰς τὰς παραδόσεις, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ ἀναπαύῃ τὴν συνειδησίν του καὶ διὰ νὰ διαιολογῇ τὴν μικρὰν ἢ μεγάλαν μνηστῆραν χρηματικὴν ἀποστολὴν ἐκ μέρους τῆς πτωχῆς ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον οἰκογενείας του. Βιβλίον δὲν ἐννοεῖ νὰ ἀνοίξῃ, διότι θὰ μελετήσῃ κατὰ τὸ πέμπτον ἔτος, εἰς τὸ τέλος τοῦ ὅποιου, ὡς λέγει, θὰ δώσῃ καὶ ἐξετάσῃ! Οὕτω δὲ σκεπτόμενος καὶ οὕτω διάγων, νομίζει ὅτι σπουδάζει! Οὕτω διαρρέουσι τὰ τέσσαρα ἔτη τῆς φοιτήσεως καὶ δύο ἢ τέσσαρα προσέτι μετ' αὐτὴν, ἅτινα δαπανῶνται εἰς παντός εἶδους διασκεδάσεις καὶ ἀσωτίας, εἰς ὀκνηρίαν καὶ ἀθλιότητα, οἱ δὲ γονεῖς παραδοκῶσι νὰ ἀνατελῇ ἡ ἡμέρα, καὶ ἢ ὁ υἱὸς των θὰ γίνῃ ἱατρός, ἢ δικηγόρος, ἢ καθηγητὴς κτλ. ὅπως ἀναδείξῃ καὶ τὴν οἰκογενεῖάν του, λάθῃ δὲ ἀκολουθῶς καὶ καλὴν τινα προίκα.

Ἐξετάσωμεν ἤδη τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ πανεπιστημιακοῦ προγράμματος ἐκ μέρους τῶν κυρίων καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου.

Ἐπομένως ὅποιον εἶναι τὸ πρόγραμμα, ἀναγραφῇ ὥρων καὶ μαθημάτων, καθηγητῶν καὶ ὕμνηγῶν· οὐδεμία τάξις, οὐδεμία ὁδὸς εἰς τοὺς σπουδαστάς, πρωτοετείς, δευτεροετείς, τριτοετείς καὶ τεταρτοετείς, πολλάκις δὲ καὶ δεκαπενταετείς, συνωλοῦνται ἐν τῇ αὐτῇ αἰθούσῃ καὶ ἀκροῶνται τοῦ αὐτοῦ καθηγητοῦ καὶ τοῦ αὐτοῦ μαθήματος. Φαντάσθητε τοὺς καρπούς τοιαύτης διδασκαλίας. Ὁ καθηγητὴς, συνταγματικῶς δικαίωματι, θεωρεῖ ὅλους τοὺς φοιτητάς ἴσους ἐνώπιον αὐτοῦ, εἰς δὴποτε ἔτος καὶ ἂν διατρέχῃ ἕνατος αὐτῶν. Καὶ εἶναι οὕτοι τῶνόντι ἴσοι ὑπὸ τὴν ἐποψίν τῆς ἀμαθίας. Οἱ κύριοι καθηγηταὶ κατὰ τὴν ἐναρξίν ἐκάστου ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους, ἀρχίζουν τὴν διδασκαλίαν τοῦ συστήματος τῶν ἄλλοτε ἀπὸ τὸ μέσον, καὶ ἄλλοτε ἀπὸ τὸ τέλος· ἀρχίζουν διηλ. ἀπὸ ἐκεῖ ὅπου ἔμειναν κατὰ τὸ τέλος τοῦ προηγούμενου ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους, παρατείνουσι δὲ τὴν διδασκαλίαν τοῦ μαθήματος τῶν ἐπὶ δύο, τρία, τέσσαρα καὶ πέντε κατὰ συνέχειαν ἔτη, καὶ ἔ.

καστον δὲ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος συνεχίζουν τὴν παράδοσιν ἀπὸ τοῦ μέρους, ἐνθα ἔμειναν Ἐννοεῖται δὲ, ὅτι ἀνὰ διατίαν, τριετίαν, ἢ τετραετίαν ἀρχίζουν ἐκ νέου, ἀλλὰ καὶ τοῦτο δὲν γίνεται τακτικῶς κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους, ἀλλὰ εἴτε εἰς τὴν ἀρχὴν, εἴτε εἰς τὸ μέσον, εἴτε καὶ εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ. Ὅταν δὲ ὁ εἰς ἀρχὴν τὸ σύστημά του ἀπ' ἀρχῆς, ὁ ἕτερος εὐρίσκεται ἐν τῷ μέσῳ, ἢ τῷ τέλει αὐτοῦ. Ἐπομένως ὁ φοιτητὴς εὐρίσκεται ἐν διαρκεί συγχύσει καὶ ἀπορίᾳ, οὕτε ἐννοῶν, οὕτε μαθάνων τι. Εἰς τοῦτο δὲ συντρέχει λίαν καὶ ἡ ἀμέλεια αὐτοῦ, καθότι οὐδ' ὅποτε ἀνοίγει βιβλίον, ἀλλὰ περιμένει νὰ ἀνοίξῃ τὰ βιβλία κατὰ τὸ πέμπτον ἔτος, ὅποτε θὰ ἀρχίσῃ καὶ νὰ μελετᾷ. Οὕτω δὲ διδάσκονται τὰ μαθήματα ἐκάστης σχολῆς, εὐρίσκομένου τοῦ φοιτητοῦ εἰς ὅλον δὴποτε σημεῖον τῆς τροχιάς τῶν παραδόσεων ἤθελε τύχει, εἰς ὅλον δὴποτε μέρος τοῦ συστήματος τοῦ ἕκαστος καθηγητῆς ἤθελεν ἀρχίσῃ, κατὰ τὴν ἐναρξίν καὶ τῶν τεσσάρων ἔτων τῆς φοιτήσεώς του, ἢ μᾶλλον ἀπ' ἀρχῆς μέχει τῆς αὐτῆς. Ἐννοεῖται ὅτι τὴν ἀκρόασιν τῶν μαθημάτων, ὃν ἡ τροχία διαρκεῖ δύο, ἢ τρία, ἔτη, δύναται ὁ φοιτητὴς νὰ ἀρχίσῃ ἀπ' ἀρχῆς τῆς τροχιάς των, ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι κατορθώτον, πρῶτον μὲν διότι πολλάκις ὁ κύκλος τοῦ μαθήματος ἀρχίζει ἐκ νέου ἐν τῷ μέσῳ, ἢ τῷ τέλει τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους, δεύτερον δὲ διότι ὁ φοιτητὴς παρ' οὐδενὸς ὁδηγεῖται πρὸς τοῦτο, ἀρχίζων δὲ ἀμέσως καὶ ἀπ' ἀρχῆς τὴν ἀκρόασιν ὅλων τῶν μαθημάτων, εἰς ὅλον δὴποτε σημεῖον καὶ ἂν εὐρίσκωνται ταῦτα, θεωρεῖ ἔπειτα ὡς μέγαν κόπον νὰ ἀκροασθῇ ἐκ νέου ἀπ' ἀρχῆς τοῦ μαθήματος, ἀφοῦ ἤκροασθῃ δὴθεν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ σημείου ἐκεῖνου, εἰς ὃ τυχαίως ἐγένετο ἐναρξίν τῶν παραδόσεων κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ πρώτου ἔτους τῆς φοιτήσεώς του. Οὕτω δὲ οὕτε συστηματικὴ παράδοσις γίνεται, οὕτε συστηματικὰς γνώσεις ἀποκτῶσιν οἱ φοιτηταί. Καὶ τὸ σύστημα τοῦτο ἐξακολουθεῖ καὶ ὅλα τὰ τέσσαρα ἔτη τῆς φοιτήσεως. Καὶ τοῦτο λέγεται πανεπιστημιακὴ ἐκπαίδευσις! Καὶ τοῦτο λέγεται ἐπιστημονικὴ διδασκαλία τῆς νομολογίας!

Ἐν τούτοις ὁ φοιτητὴς ἀποφασίζει νὰ μελετήσῃ. Ἐννοεῖται ὅτι, ὅταν ἀποφασίσῃ τὸ τοιοῦτο, γνωρίζει ἐκ τῆς ἐπιστήμης ὅσα ἐγνώριζε καὶ ὅταν τὸ πρῶτον ἐπῄχεν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον. Εὐρίσκει δὲ εἰς μεγάλαν ἀπορίαν περὶ τοῦ πόθεν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ τὰς μελέτας του. Ἀνοίγει τὸ ἐν βιβλίον, τὸ εὐρίσκει δύσκολον, δὲν τὸ ἐννοεῖ ποσῶς, τὸ κλείει καὶ ἀνοίγει ἕτερον, τὰ αὐτὰ! Συμβουλεύεται τοὺς συμφοιτητάς του, ζητεῖ γνώμην ἀπὸ τοῦ φίλου του, κάμνει χιλίας σκέψεις καὶ χιλίας ἀποφάσεις καὶ ἐπὶ τέλος ἀρχίζει ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν δίκαιον. Τὸ ἀναγινώσκει ἐπὶ τινα καιρὸν· τὰ μὲν ἐννοεῖ δὲ οὐχί. Ἐκρημνίζει τὴν αὐτὴν μέθοδον εἰς ὅλα ἐν γένει τὰ μαθήματα, ἐπὶ τέλους ἀπαυδᾷ, οὐχὶ δι' ὅσα ἔμαθε, ἀλλὰ δι' ὅσα δὲν κατορθώνει νὰ μάθῃ, καὶ ἀποφασίζει νὰ δώσῃ ἐγγράφους ἐξετάσει.

Ἀναφέρεται περὶ τούτου εἰς τὴν Πρυτανείαν, γίνεται δεκτός. Προσδιορίζεται ἡ ἡμέρα τῆς ἐ-

νάρξεως τῶν ἐγγράφων ἐξετάσεων. Ἀρχίζει νὰ προπαρασκευάζεται, νὰ συζητῇ, νὰ καθίσταται σπουδαῖος, νὰ φαντάζεται τὸ δίπλωμα τοῦ διδάτορος· γίνεται ἐπὶ τέλους εἰσιμος, βλέπει τὸ μελλόν λαμπρόν. Πηγαίνει κατὰ τὴν προσδιορισθεῖσαν ἡμέραν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, εἰσέρχεται εἰς τὸ ἐπὶ τούτῳ προσδιορισμένον δωμάτιον μετὰ δεκάδος ἢ εἰκοσάδος ἄλλων συμφοιτητῶν ὑποψηφίων, φέρων μεθ' ἑαυτοῦ ὁλοκλήρους τόμους τῶν συγγραμμάτων τῶν καθηγητῶν, ὅπερ ἀπαγορεύεται. Ὁ κλητὴρ τοῦ Πανεπιστημίου διαμένει εἰς τοὺς κυρίους ὑποψήφιους τὰ σταλέντα ὑπὸ τῶν καθηγητῶν ζητήματα, οἱ ὑποψήφιοι λαμβάνουσιν αὐτὰ· τὰ παρατηροῦσιν, εὐρίσκονται ἐν ἀπορίᾳ περὶ τῆς λύσεως, συνηνοῦνται, συσκέπτονται, συζητοῦσι, φιλονεικοῦσι, καὶ ἐπὶ τέλους ἀνοίγουσι τὰ βιβλία, προσπαθοῦντες νὰ εὕρωσι τὴν λύσιν τῶν ζητημάτων. Ἐννοεῖται ὅτι, μὴ ἐννοῦντες τὸ ζήτημα, δὲν δύναται νὰ δώσωσιν ὀρθὴν λύσιν, πολλάκις μάλιστα ἀπαντῶσιν ἐπὶ ἄλλου ἀντικειμένου, διότι, καίτοι ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν τὰ βιβλία, δὲν γνωρίζουσι ποῦ πρέπει νὰ ζητήσωσι τὴν λύσιν ἐκάστου ζητήματος. Ἐπὶ τέλους ἀντιγράφουσι μέρη τινὰ ἐκ τοῦ βιβλίου καὶ τὰ διδουσιν ἀκολουθῶς εἰς τὸν κλητῆρα, διὰ τὰ φέρῃ οὗτος εἰς τοὺς καθηγητάς. Οἱ κύριοι καθηγηταὶ οὔτε τὰ ἀποσπράγγιζουσι πολλάκις. Μετὰ τὰς ἐγγράφους ταύτας ἐξετάσεις, συντάσσεται ὑπὸ τοῦ γραφείου τοῦ Πανεπιστημίου ὁ κατ'ἀλόγος τῶν ὑποψηφίων διδασκῶν, διὰ τὰς προφορικὰς ἐξετάσεις, καὶ μετὰ τινὰ καιρὸν, πολλάκις δὲ καὶ μετὰ ἑτὶ ὁλοκλήρα, καὶ κατὰ τὴν σειράν τοῦ καταλόγου, παρουσιάζονται ἀνὰ δύο ἑνώπιον τῶν κυρίων καθηγητῶν τῆς Σχολῆς, διὰ νὰ δώσωσι τὰς προφορικὰς ἐξετάσεις.

Αἱ ἐξετάσεις γίνονται ὅπως ὅλα τὰ ἐν Ἑλλάδι. Ἡ ἱερότης τῆς ἐπιστήμης οὐδόλως λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ ἐπιτυχία τῶν ἐξετάσεων δὲν ἐξαρτᾶται τόσον ἀπὸ τὰς γνώσεις καὶ τὸν νοῦν τοῦ ἐξεταζομένου, ὅσον ἀπὸ τοὺς φίλους καὶ τὰ μέσα, αἵτινα οὗτος διαθέτει· περὶ τοὺς κυρίους καθηγηταί. Κατὰ τὰς παραμονὰς τῶν ἐξετάσεων διὰ τοὺς ἔχοντας φίλους καὶ μέσα ἀποστέλλονται εἰς τοὺς κυρίους καθηγητάς ἐπιστολαί, γίνονται πρὸς αὐτοὺς παρακλήσεις, δίδονται ὑποσχέσεις, κινεῖται τὸ πᾶν, καὶ κατόπιν τούτων προσέρχεται ὁ συστηθεὶς νὰ ἐξετασθῇ. Πολλάκις οὗτος δὲν λέγει οὔτε λέξιν ὀρθήν, οὔτε μίαν καλὴν ἰδέαν ἐπιστημονικὴν. Ἐντούτοις μετὰ τὰς ἐξετάσεις τοῦ γίνεται διδάκτωρ· αἱ δὲ ἐφημερίδες, σπεύδουσι νὰ ἀναγγείλωσι τοῦτο, προσθέτουσι μάλιστα, ὅτι ἔγινε τοιοῦτος μετὰ πολλῶν ἐπαίνων, ὅπερ ψευδέστατον πάντοτε, τοῦλάχιστον διὰ τὴν Νομικὴν σχολὴν, καθότι οἱ καθηγηταὶ ἀποχωροῦσιν ἀμέσως μετὰ τὰς ἐξετάσεις, οἷον ὅποτε βαθμόν, ἔστω καὶ ἀρίστα, καὶ ἀνδρώσωσιν εἰς τὸν ἐξετασθέντα, ὁ δὲ κλητὴρ τοῦ Πανεπιστημίου ἀναγγέλλει τὸ ἀποτέλεσμα καὶ τὸν βαθμόν, ὃν ἔλαβεν ὁ ἐξετασθεὶς.

Ἐὰν δὲ ὁ ἐξετασθεὶς ᾖ ἡ ἀπροσάτευστος καὶ δὲν συστηθῇ ἰδιαιτέρως εἰς τοὺς κυρίους καθηγητάς, ἢ, διότι στηρίζεται εἰς τὰς μελέτας του, δὲν καταδέχεται νὰ ζητήσῃ τοιαύτας συστάσεις παρὰ τοῖς κυρίοις καθηγηταῖς, τότε οὗτοι ἀναπτύσσουσιν ὅλον τὸν ζῆλον καὶ ὅλην τὴν αὐστηρότητα αὐτῶν, ἔχουσι τὴν ἀξίωσιν ὁ ἐξεταζόμενος νὰ γνωρίῃ περισσότερα καὶ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἰδίους, καὶ προσπαθοῦσι νὰ φέρωσιν εἰς ἀπὸρίαν τὸν ἐξεταζόμενον, διὰ νὰ δειξωσιν, ὅτι ἐννοοῦσι τάχα τὸ καθήκον των! Τότε, ἐὰν μὲν ὁ ἐξεταζόμενος ᾖ αἱ τις ἐκ τῶν λίαν σθεναρῶν κατὰ τὰς ἐπιστημονικὰς γνώσεις, γενόμενος τοιοῦτος διὰ πολλῆς μελέτης καὶ πολλῶν διανοητικῶν κόπων, κατορθῇ νὰ γίνῃ δικαίως διδάκτωρ, ἐὰν ὁ μὲν τύχῃ ὀλίγον τι ὑποδεέστερος, τότε γίνεται προλύτης, ἢ καὶ ἀπορρίπτεται. Αὕτη εἰναι ἡ δικαιοσύνη τῶν Καθηγητῶν τοῦ δικαίου, καθότι περὶ τῆς Νομικῆς σχολῆς κυρίως ὁ λόγος.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν γνώσεων καὶ τῆς ἐπιστημονικῆς ἱκανότητος τῶν πλείστων ὑπὸ τοῦ Πανεπιστημίου ἀναγορευομένων διδασκῶν. Τί δὲ νὰ εἰπωμεν περὶ τῶν γνώσεων καὶ τῆς ἐπιστημονικῆς ἱκανότητος τινῶν ἐκ τῶν κυρίων καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου, καὶ μάλιστα περὶ τῶν κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη διορισθέντων; Οἱ κύριοι οὗτοι, ἀντὶ ἐπιστημονικῆς ἱκανότητος, ἔχουσι πολιτικὴν ὑποστήριξιν, ἀντὶ τίτλων τῆς ἐπιστήμης, ἔχουσι φίλους. Ἡ πολιτικὴ, ἥτις τὰ πάντα ἐν Ἑλλάδι διέφθειρε καὶ τὰ πάντα ἐνόθευσε, δὲν ἐσθλάθη οὐδὲ τὸ ἱερὸν τῶν Μουσῶν τέμενος, εἰσὴ γὰρ δὲ τοὺς ἀμαθεστάτους τοὺτους εἰς αὐτὸ, διὰ νὰ διδάξωσι διθέν ὅσα καὶ αὐτοὶ ἀγνοοῦσι. Ναί, τὰ ἀγνοοῦσι! Διότι, ἐὰν δὲν μεταφράσωσιν, ἢ ἐὰν δὲν προστρέξωσιν εἰς μεταφράσεις, δὲν γνωρίζουσιν ἂν ἑαυτῶν οὐδὲ λέξιν ἐξ ὧν διδάσκουσιν εἰς τοὺς φοιτηταί, ἢ δὲ διδασκαλίᾳ των γίνεται πάντοτε μηχανικῶς. Ἐὰν δὲν ἔχωσι μεθ' ἑαυτῶν τὰς μεταφράσεις των, δὲν γνωρίζουσι νὰ διδάξωσι τίποτε. Οὕτω τὸ Πανεπιστήμιον κατήντησε πρυτανεῖον τῶν ἀμαθῶν καὶ ἀσυνειδήτων, αἱ δὲ πανεπιστημιακαὶ εἵδραι πρὸς τινος ἐγένοντο ἀντικείμενον πολιτικῆς κερδοσκοπίας. Ὁ ἔχων μεζύνας πολιτικὰς ὑποστηρίξεις παρὰ τῇ κυβερνήσει, ἢ ὁ προσεγγικὸν περισσότερον θυμιάμα κολακείας, εἴτε διὰ τῆς δημοσιογραφίας, εἴτε δι' ἄλλου οἰουδὴ ποτε μέτου, πρὸς τὴν κυβέρνησιν, οὗτος διορίζεται καθηγητὴς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ. Οὕτω δὲ τὸ Πανεπιστήμιον παρέχει στάδιον ἀγυρτίας καὶ ψευδεπιδείξεως διὰ τινος τῶν κυρίων καθηγητῶν αὐτοῦ, ἐκ τῶν νεωτέρων πάντοτε, οἵτινες καλῶς ἔχοντων τῶν πραγμάτων, δὲν θὰ ἐβωροῦντο ἱκανοὶ νὰ διορισθῶσιν οὔτε κλητῆρες αὐτοῦ.

Ἐπιστήμονες δὲ ἀληθεῖς, συναισθη-όμενοι τὴν ἀξίαν των καὶ ὑπερήφανοι καθ' ἑαυτοὺς, μὴ καταδεχόμενοι δὲ οὔτε νὰ κολακεύωσιν, οὔτε νὰ παρακαλέτωσιν, οὔτε εἰς τὴν πολιτικὴν νὰ προστρέξωσιν, οὔτε δι' ἀγυρτίας νὰ ἐπιδειχθῶσι, διατελοῦσιν ἐντελῶς ἀγνωστοὶ εἰς τὰς ἐκάστοτε κυβερνήσεις, αἵτινες ὅχι καθηγητὰς τοῦ Πανεπιστημίου δὲν τοῦδιορίζουσιν, ἀλλ' οὔτε καὶ εἰς μικράν τινα θέσιν θὰ τοὺς διαρίξον, ἐὰν οὗτοι εὐρίσκοντο εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ζητήσωσι τοιαύτην. Αἱ ἐν Ἑλλάδι κυβερνήσεις οὐδέποτε ἐπεδίωξαν τὴν ἱκανότητα, ἀλλὰ τὴν ἀγυρτίαν, καὶ τοῦτο πρὸς ὑποστήριξιν των ἐν τῇ πλυποθήτῳ ἐξουσίᾳ, καὶ πρὸς ἀπολαυσιν θυμιάματος ἐκ μέρους τῶν ἀμαθῶν καὶ ἀγραμμάτων, τῶν μὴ αἰσχυνομένων νὰ φέρωσι τὸν τίτλον τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ νὰ λαμβάνωσι κατὰ μῆνα τὸν μισθόν, ἐπιδιώκοντες διὰ τοῦ μέσου τούτου καὶ σπουδαῖαν τινὰ προίκα!

Ταῦτα εἰσὶ τὰ αἷτια τῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἀθλιότητος, τούτων δὲ τὴν διόρθωσιν πρέπει νὰ ἐπιδιώξῃ πᾶσα κυβέρνησις, καὶ οὐχὶ τὴν καθιέρωσιν διδασκῶν, ὡς ἀξιοῦσι τινες, νομίζοντες ὅτι τὰ διδάκτρα θὰ φέρωσι τὸν χρυσὸν αἰῶνα τῆς ἐπιστήμης. Δὲν χρειάζονται διδάκτρα, ἀλλὰ κατηγεται, ἄξιοι τῆς ὑψηλῆς καὶ σπουδαίας ταύτης θέσεως, καθηγηταὶ ὅποιοι ἦσαν, καὶ εἶναι τινες εἰσέτι, οἱ παλαιοὶ ἐκεῖνοι καθηγηταί, οἱ ἐκπροσωποῦντες τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν ἀρετήν. Πρὸ παντός δὲ ἀπαιτεῖται κανονισμὸς τῶν παραδόσεων καὶ τακτοποιήσις τῆς διδασκαλίας ἐν γένει, διὰ νὰ γνωρίῃ ὁ σπουδαστὴς τί καὶ πῶς πρέπει νὰ σπουδάζῃ. Διότι ἤδη μόνον οἱ ἔχοντες ἰσχυρὰν θέλησιν καὶ ὑπεράνθρωπον ἐπιμέλειαν ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους τῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ φοιτήσεώς των κατορθοῦσι νὰ μανθάνωσι καλῶς τὴν ἐπιστήμην των, οἱ δὲ λοιποὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μένουσιν ἀμαθεῖς, καὶ διὰ τοῦτο ἔχομεν πληθὺν τοιούτων. Φαντάσθητε λοιπὸν ὅπως σθεναρὸν πρέπει νὰ ἔχῃ καὶ ἡ κοινωνία πρὸς αὐτοὺς.

Ὑπὸ τοιοῦτο σύστημα διδασκαλίας, ὑπὸ τοιαύτην ἀθλίαν ἐν γένει ἐκπαίδευσιν εἶναι παράδοξον πῶς ἐν τῇ κοινωνίᾳ ὑπερεπλέονασεν ἡ ἀμάθεια καὶ ἡ ἀνθρωπικότης; Ποίους καρποὺς δύναται τις λογικῶς νὰ ἐλπίσῃ ἀπὸ συστήμα, ὅπερ ἀπ' ἀρ-

χῆς μέχρι τέλους δὲν παριστᾷ ἢ τὴν εἰκόνα τοῦ ψεύδους, τῆς ἀγυρτίας, τῆς μωρίας, τῆς ψευδεπιδείξεως, τῆς σχολαστικότητος καὶ τῆς ψευδοπαιδείας;

Ἐν Ἑλλάδι, τῇ ἀρχαίᾳ ταύτῃ ἐστὶ τῶν γραμμάτων, ἐγκαθιδρύσαμεν τὴν ἔδραν τῆς ψευδοπαιδείας ἐν ὅλῃ αὐτῇ τῇ λαμπρότητι! Διὰ τοῦτο δὲν ἔχομεν ἢ δοκισιόφρους, οἰηματίας, ἐγωιστάς, ἀμαθεῖς πωλοῦντας παιδείαν καὶ ἀγραμμάτους πωλοῦντας μάθησιν καὶ γνώσιν, ἤτοι θρασεῖς ἀγύρτας καὶ ἀναίδεις γραμματοκαπηλοὺς.

Ἐν Ἑλλάδι ἔχομεν ἀνάγκην σπουδαίου καὶ ἀληθοῦς ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος, πραγματικῆς μαθήσεως καὶ ἀληθοῦς παιδείας, ἔχομεν ἀνάγκην σπουδαίας καὶ καρποφόρου διδασκαλίας, ἔχομεν ἀνάγκην πεπαιδευμένων καὶ ἐναρτέων καθηγητῶν, ἔχομεν ἀνάγκην ἀληθοῦς μορφώσεως τοῦ νοῦς καὶ τῆς καρδίας τῆς σπουδαζούσης νεότητος. Πρέπει ἐπομένως ἅπαντες νὰ ἐργασθῶμεν μετὰ ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως πρὸς θεραπείαν τῆς ἀνάγκης ταύτης, ἐὰν θέλωμεν νὰ ἐξορισθῇ μὲν ἡ ψευδοπαιδεία, νὰ ἐγκαθιδρυθῇ δ' ἡ ἀληθὴς παιδεία, ἥτις οὐδὲν κτῆμα τιμιώτερον, καὶ νὰ καθιερωθῇ ἡ ἐπιστήμη. Μόνον διὰ τῆς πραγματικῆς θεραπείας τῆς ἀνάγκης ταύτης δύναμεθα νὰ ἐλπίσωμεν διανοητικὴν καὶ ἠθικὴν μόρφωσιν καὶ πρόοδον. Ἡ ἀληθὴς ἐκπαίδευσις λαοῦ τινος ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῆς εὐημερίας του, εἶναι τὴ θεμέλιον τοῦ μελλόντος του, εἶναι ἡ κρηπίς τῶν ἐλπίδων του. Ἡ διανοητικὴ καὶ ἠθικὴ μόρφωσις λαοῦ τινος εὐρίσκεται πάντοτε ἐν ἀναλογίᾳ πρὸς τὴν ἀληθῆ αὐτοῦ εὐημερίαν καὶ πρόοδον. Τὸ δὲ ἡμέτερον ἔθνος ὀφείλει πρὸ παντός νὰ καταγίῃ εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην, διότι δι' αὐτῆς θέλει κατορθώσῃ νὰ κατασταθῇ ἄξιον τῆς ἱστορίας του καὶ νὰ θεσπῇ πραγματικὰ θεμέλια ἀληθοῦς ἐθνικῆς προόδου. Ὁ πολιτισμὸς καὶ ἡ ἐλευθερία θάλλουσι καὶ προοδεύουσιν ἐκεῖ ὅπου στηρίζονται ἐπὶ τῆς ἀληθοῦς παιδείας τοῦ ἔθνους, ἥτις εἶναι ἡ ἀρχὴ πάσης ἐθνικῆς προόδου καὶ πάσης ἐθνικῆς δόξης.

ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΓΡΙΜΑΝΗΣ

Διδάκτωρ τοῦ δικαίου καὶ δικηγόρος

Κατ' αὐτὰς ἐκυκλοφόρησεν ἐνταῦθα ἑστυπον παράρτημα τοῦ «Ἐμπορικοῦ Παρατηρητοῦ» μὴ φέρον μὲν ὑπογραφήν τινὰ, οὐχ' ἦτον ἐπαρκῶς μαρτυροῦν περὶ τῆς καταγωγῆς του καὶ τοῦ συγγραφῆς αὐτοῦ. Διὰ τοῦ παραρτήματος ἐκείνου δίδεται ἀπάντησις εἰς ἄρθρον τι ἄλλης ἐφημερίδος ἐκδιδομένης ἐνταῦθα τῆς «Σάλπιγγος», πραγματοῦμενον δὲ περὶ τῶν δημοτικῶν ἡμῶν πραγμάτων καὶ περὶ τῶν μέσων τῆς ἀνορθώσεώς των. Τὰ ὑπὸ τῆς συναδέλφου «Σάλπιγγος» προταθέντα πρὸς ἄρσιν τῆς δημοτικῆς κακῆς καταστάσεως φαίνεται ὅτι ἀπήρσαν λίαν τῷ διὰ παραρτήματος ἀπαντήσαντι πολιτευτῇ, ὅστις, καθ' ἡμᾶς, πολὺν ἔκαμε θόρυβον ἀνεῦ ἀποχωρήσεως αἰτίας, καὶ δι' αὐτοῦ ἐδειξε μὲν ἰσως τὰς φιλονόμους καὶ χρηστάς αὐτοῦ πολιτικὰς ἀργάς, ἀλλὰ συνάμα καὶ κάποιαν ὑπερβολὴν περὶ τινος βζιώσεως του, ἃς ἡ κοινὴ συνείδησις δὲν φαίνεται διατεθειμένη ν' ἀναγνωρίσῃ.

Ἡ «Σάλπιγξ» ἐν τῷ δικαιώματι αὐτῆς ἐκρίνε τὰ δημοτικὰ ἡμῶν πράγματα ὡς ἐνόμιζεν ὀρθώτερον, ἀπετάθη δὲ καὶ πρὸς τοὺς παρ' ἡμῖν πολιτευτὰς καὶ ἐκάλεσεν αὐτοὺς ἀρωγούς εἰς κατάλυσιν τοῦ σφάλλοντος δημοτικοῦ συστήματος. Τὸ τελευταῖον τοῦτο μαρτυρεῖ μόνον περὶ τῆς ἐκτιμῆσεώς της πρὸς τοὺς ἡμετέρους πολιτικούς· εἰς τὸ πρῶτον ἡ Συνάδελφος ἔχει ἡμόφροναν ἐν τῇ κρίσει αὐτῆς τὴν πλειοψηφίαν τοῦ τόπου. Καὶ μέχρι τούτου δὲν βλέπομεν εἰς τί ἐπταίσειν ἡ Συνάδελφος ἢ ἐπιτιμηθῇ παρὰ τῶν πολιτευτῶν.

Ἄλλ' ἡ «Σάλπιγξ» προτείνει, λέγουσι, κακοήθην συναλλαγὴν. Καὶ τοῦτο ἂν ἦε ἀληθὲς δὲν

δυνάμεθα νὰ ἐννοήσωμεν πῶς ἡ πρότασις τῆς ἐφημερίδος ταύτης ἐλογίσθη ὡς ἐκφερομένη ἐκ στόματος τῆς Κυβερνήσεως, ἢ ὡς εἰσαγούμενη ἐκ συμπολίτου, οὐδόλως ἐνεχομένου εἰς τὰ γραφόμενα καὶ ἐπιτιμᾶται καὶ ἐκείνη καὶ οὗτος ἀδίκως. Ἡ «Σάλλπιγξ», ὡς γνωρίζουσιν ὅλοι οἱ ἀναγινώσκοντες αὐτήν, δὲν ἀνήκει εἰς τὴν χορείαν τῶν Κυβερνητικῶν ὀργάνων καὶ οὐδαμῶς δύναται νὰ ὑποτεθῇ ὅτι διερμηνεύει τὰς ἰδέας τοῦ Ὑπουργείου, ἵνα εἰς τὸ πρῶσωπον αὐτῆς ἐπιτημηθῇ ἡ Κυβέρνησις ἐπὶ προτάσει κακοήθους συναλλαγῆς· ἀπ' ἐτέρου τὰ πρόσωπα αὐτὰ κατονομάζει ἡ ἀπάντησις ἐδικαιοῦντο νὰ μὴ ἀναμιχθῶσιν εἰς τὴν συζήτησιν, ἀπ' οὗ οὐδεμίαν ὑπέχουσιν εὐθύνην ἐπὶ τοῖς γραφομένοις περὶ αὐτῶν ἐν ἐφημερίδι. Δὲν συντάσσουσιν, οὐδ' ἔχουσιν ὄργανα εἰς ἔκφρασιν τῶν ἰδεῶν τῶν.

Ἄλ' ἡ «Σάλλπιγξ» ὑποδεικνύει, ὡς μέλλοντα δῆμαρχον τὸν κ. Π. Θεοφύλου. Τίνος δικαιώματα διὰ τῆς προτάσεως τῆς ταύτης παρεβίβασεν; Ἐάν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐδύνατό τις νὰ παραπονεθῇ εὐλόγως, οὗτος θὰ ἦτο ὁ νῦν κ. Δήμαρχος οὕτινος τὴν κληρονομίαν διανεμόνται ἐνῶ εἰς τὴν οἱ λοιποὶ, ὁποῖας βλέψεις καὶ ἂν ἔχωσι, νομίζομεν ὅτι δεικνύονται ὀλίγον ἀπαιτητικοὶ μὴ ἀνεχόμενοι νὰ γίνῃ λόγος περὶ ἄλλων ἐν τῇ διαδοχῇ τῆς Δημοτικῆς ἀρχῆς. Ποῖος εἶναι τόσον μεγάλος εἰς τὸν τόπον μας ὅστις θέλει ν' ἀποκλείσῃ καὶ αὐτὴν τὴν σκέψιν περὶ τῶν μελλόντων ἐκ τῆς δημοσιογραφίας ἢ τῶν πολιτῶν; Ὁ-αν ἔλθῃ τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου καὶ ὁ κ. Θεοφίλου καὶ ἄλλοι θὰ προταθῶσι καὶ κακῶς ὑπολογίζουσιν οἱ ἐπὶ τῆς ἀποκλειστικότητος ἐπαναπαυόμενοι. Ὁ τόπος δὲν ἀπεκάρη ἀκόμη τὸ λογικόν του, οὐδ' ἐτέθη ὑπὸ ὑπαγόρευσιν· τὰ τελευταῖα μάλιστα εἴη ἐδειξαν ὅτι νέας ἀνοιγώσιν ὁδοὺς εἰς τὴν κοινὴν συνειδήσιν τὰ παθήματα τοῦ τόπου.

Λυπούμεθα ὅτι ὁ γράψας τὴν πρὸς τὴν «Σάλλπιγξ» ἀπάντησιν ἐξέθεσεν τὰς ἐπὶ τοῦ Δημοτικοῦ ζητήματος ἰδέας του λίαν ἐπιζημίας αὐτῷ, λυπούμεθα δὲ πλείοτερον ὅτι δὲν ἀνέχεται οὐδὲ λόγος ἂν νὰ γίνῃ περὶ ἄλλων, ὅπερ μαρτυρεῖ μόνον περὶ τῆς *jalousie de metier* ἣτις κατέχει τὴν ψυχὴν του.

Τὰ αἰρετὰ ἀξιώματα οὐδενὸς εἶναι κτήμα ἀποκλειστικόν καὶ οἱ ὡς τοιαῦτα διεκδικούντες αὐτὰ ἐλέγχονται ἐπιλήθμονες τῆς ἀσταθείας τῆς καθολικῆς ψηφηφορίας καὶ ὀλίγον εὐσεβεῖς πρὸς τὴν κοινὴν συνειδήσιν.

Ὅσα γράφει ἡ ἀπάντησις περὶ τῆς εὐθύνης ἣτις βαρύνει τοὺς μὴ συνταχθέντας κατὰ τὴν τελευταίαν δημοτικὴν ἐκλογὴν πρὸς τὸν ὑποψήφιον τῆς ἀντιπολιτεύσεως εἰσὶν ἀντιπολιτικά καὶ ὡς τοιαῦτα διαφεύγουσι τὸν ἐλεγχον. Ἐπειδὴ ἐν τούτοις καὶ ἡμεῖς εἴμεθα ἐκ τῶν μὴ συνταχθέντων τότε τῷ ὑποψηφίῳ τῆς Ἀντιπολιτεύσεως, καὶ τούτου δὲ οὐδεμίαν αἰσθόμεθα τύψιν συνειδότος, εἴμεθα διατεθειμένοι νὰ συζητήσωμεν τὸ ζήτημα, ἐπὶ τίσιν βαρύνει ἡ εὐθύνη ἐκείνη, ἐάν προκληθῶμεν!

ΔΙΑΦΟΡΑ

Ὁ ἡμέτερος κ. Δήμαρχος κατήρτισεν τὸν προϋπολογισμόν τοῦ δήμου τοῦ ἐπομένου ἔτους καὶ ἔχει ἑτοιμὸν πρὸς ὑποβολὴν πρὸς τὸ δημοτικὸν συμβούλιον. Καὶ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ ἔτους τούτου, ὁ κ. Δήμαρχος ἀναγράφει πόρον ἐκ δανείου πέντε ἑκατομ. δραχμῶν πρὸς ἀνανέωσιν τῶν δημοτικῶν χρεῶν καὶ πρὸς συντέλεσιν δημοτικῶν ἔργων· οὐχ' ἦτον ἀμετάβλητοι διατελοῦσιν αἱ περὶ δανείου δημοτικοῦ ἰδέαι τῶν κ.κ. Συμβούλων.

— Νέαι λυπηραὶ σκηναὶ ἔλαβον χώραν κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς προχθὲς Τετάρτης ἐν τῷ δημοτικῷ συμβουλίῳ μετὰ τοῦ κ. Δημάρχου καὶ δημοτικοῦ τινὸς συμβούλου, συνεπέλα τῶν ὁποίων ἡ συνεδρίασις διελύθη ἀποτόμως.

— Μετ' ἀνυπομονήσεως ἀναμένεται ἡ ἐναρξὶς τῶν συνεδριάσεων τῶν νομαρχιακῶν συμβουλίων, ἵνα ἴδωμεν ποῖα ἐγγύγια ἀποτελεσματικῆς ἐργασίας θέλουσι παρουσιάσει τὰ νέα δι' ἡμᾶς σωματεῖα ταῦτα. Ὑποψήφιοι πρόεδροι τοῦ Συμβουλίου τοῦ ἡμετέρου νομοῦ προβάλλονται οἱ κ.κ. Νικόλ. Πάνου, Θεμ. Δαραλέξης, Στεφανίδουλος καὶ Εὐσ. Γερακάρης.

— Ἀπὸ τῆς παρελθ. Δευτέρας ὁ ἄρτος σπανίζει ἐν τῇ ἀγορᾷ ἡμῶν, διότι οἱ ἐνταῦθα ἄρτοποιοὶ ἰσχυρίζονται ὅτι ἡ κατ' ἀστυνομικὴν διάταξιν ὁρισθεῖσα τιμὴ αὐτοῦ εἰς λεπτὰ 34 τοῦ τῆς δευτέρας ποιότητος καὶ λεπτὰ 40 τοῦ τῆς πρώτης εἶναι ἀσύμφορος αὐτοῖς, κατεσκευάσαν καὶ ἐξέθεντο εἰς πώλησιν ὀλίγον ἕκαστος ποσόν, ἀνεπαρκὲς δὲ διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς πόλεως. Οὕτω μεγάλη παρετηρήθη συγκίνησις ἐν τῇ πόλει ἐκ τῆς ἐλλείψεως ταύτης τοῦ ἄρτου, καὶ τις ἐπεκράτησεν ἀμνηχανία, ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας, εἰς τὸν κινούμενον πληθυσμόν καὶ τὴν ἐργατικὴν ἰδίαν τάξιν ἣτις κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην εἰς ἐνταῦθα πολυπληθής. Τὸ ζήτημα τῆς ἀστυνομικῆς διατιμῆσεως τοῦ ἄρτου συνεχῶς ἀνακινεῖται παρ' ἡμῖν καὶ συνεχῶς συζητεῖ τὸ κοινὸν ἐνταῦθα, χωρὶς νὰ λυθῇ ποτε κατὰ τὸ ὁρθόν καὶ τὸ δίκαιον· τὸ ζήτημα δὲ εἶναι τοιαύτης εὐαισθητοῦ φύσεως, ὥστε ἐπιδέχεται παντοίας παραπλανήσεις καὶ ἀποδαίνει σκάνδαλον δυνάμενον νὰ ἐξῇ ὁδυνηρὰς συνεπειάς. Τὸ κοινὸν νομίζει πάντοτε ὅτι ἐν τῇ τιμῇ τοῦ ἄρτου ληστεύεται ὑπὸ τῶν ἀρτοποιῶν· αἱ ἀστυνομίαι ποτὲ μὲν ἐκ τῶν διατιμῆσεων ἀρύνονται παράνομα ὄρελν, ὅτε δὲ δημοτικότης παρὰ τῷ πλήθει· οἱ ἄρτοποιοὶ δὲ μὲν φορολογοῦνται ὑπὸ ἀνωνύμων φορολόγων, ὅτε δὲ καταθλίβονται διὰ τῆς ἀπειρίας τῶν ἀσυνόμων ἢ τῆς ἐφέσεως τῶν νὰ εὐαρεστήσῃσι τὸ πλῆθος· πάντοτε δὲ ἐγκυμονεῖ κινδύνους διὰ τὴν δημοσίαν τάξιν καὶ ἀδικίας διὰ τε τοὺς ἀρτοποιούς καὶ τοὺς καταναλωτάς. Ὡς τοιοῦτον ὅθεν τὸ ζήτημα δὲν δύναται νὰ τεθῇ ἐν δευτέρᾳ μοίρᾳ. Ἀλλὰ τίς θὰ τὸ λύσῃ παρ' ἡμῖν, ταχέως, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ τοῦ ἄρτου, τῆς πρωτοῦς ἀνάγκης τοῦ ἀνθρώπου; Αἱ ἀστυνομίαι ἐδείχθησαν ἀνίσχυροὶ πάντοτε, ἡ ναγαλάσθησαν δὲ πάντοτε νὰ ὑποχωρήσωσιν εἰς τὰς ἀξιώσεις τῶν ἀρτοποιῶν, αἵτινες πολλάκις δὲν εἶναι ἀβάσιμοι καὶ ἀδίκιοι. Ἐάν εἶχον αἱ ἀστυνομίαι τὰ μέσα νὰ ὑποκαταστήσωσι τοὺς ἀρτοποιούς ἐν τῇ παραγωγῇ τοῦ ἄρτου, ἔστω καὶ διὰ τῶν ὑπαρχόντων ἀρτοποιείων, ἢ οἱ ἄρτοποιοὶ θὰ παρητούντο τῶν ὑπερβολικῶν ἀξιώσεων τῶν, ἢ ἢ θελε προκύψει τὸ δίκαιόν των καὶ ἤθελεν ἀναγνωρισθεῖ. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν δύναται νὰ πράξωσιν αἱ Ἀστυνομίαι. Ἀς ἀφεθῇ ὅθεν ὁ ἐλεύθερος συναγωνισμὸς νὰ κανονίξῃ ἑκάστοτε τὴν τιμὴν τοῦ ἄρτου, ὡς κανονίζει καὶ ἄλλα ἀντικείμενα πρώτης ἀνάγκης, ἄνευ διατιμῆσεων. Τὸ σύστημα τῶν διατιμῆσεων ἐπαλαιώθη πλέον, οὐδ' ἀποβαίνει πάντοτε ἡ ἐνέργεια αὐτοῦ εὐεργετικὴ πρὸς τοὺς ὑπὲρ ὧν ἐγένετο. Εἰς ἡμᾶς ἰδίως τὸ σύστημα τῶν διατιμῆσεων τοῦ ἄρτου δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ποτὲ ὁρθὴν ἐφαρμογὴν καὶ εὐάρεστα ἀποτελέσματα, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπόκεινται εἰς διατίμησιν καὶ τὰ ἄλουργα, ταῦτα δὲ κατὰ τὸ πλεῖστον εὐρύνονται εἰς χεῖρας ἄλλων μὴ ἀρτοποιῶν. Ποῖαν ἐφαρμογὴν δύναται νὰ ἔχῃ διατίμησις τοῦ ἄρτου, ἐφ' ὅσον ὁ ἀλευροπώλης δύναται νὰ πωλῇ ὅσον θέλει τὸ ἄλευρον, ὃ δὲ ἀρτοποιὸς ὀφείλει νὰ ὑποκύβῃ εἰς τὸν νόμον του; Ἡμεῖς ἐκ παλαιοῦ παρακολουθοῦντες τὸ σύστημα τῶν διατιμῆσεων ἐπεισθημεν ὅτι οὐδὲν ἄλλο ἀποτέλεσμα δύναται νὰ ἔχῃ τοῦτο, εἰμὴ θόρυβον, παρεξηγήσεις, ἀδικίας καὶ τινὰς ταραχάς. Ὁ νόμος τῆς προσφοράς καὶ τῆς ζήτησεως, ἐν μεγάλας ἀγοραῖς, ὅπου τὸ διατιμώμενον εἶδος εὐρίσκεται εἰς χεῖρας πολλῶν, καὶ ἡ κερδοσκοπία ζητεῖ νὰ ἐκμεταλλευθῇ τῶν μικροτέρων διακυμάνσεων τῶν τιμῶν, εἶναι ἀσφαλεστέρᾳ ἐγγύησις εἰς πρόληψιν συνενοήσεων, τοῦτο δὲ ἐξασφαλίζει τὸ κοινὸν πλεόντερον πάσης ἀστυ-

νομικῆς προνοίας. Ἡ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐνέργεια τῆς Ἀστυνομίας δύναται νὰ περιορισθῇ εἰς τὴν ἐπιβλεψὴν τῆς ἀκριβοῦς ζυγίσεως καὶ τῆς ἀνοθεύτου ποιότητος τοῦ ἄρτου καὶ τοῦτο εἶναι ἀρκετὴ πρὸς τὸ κοινὸν ὑπηρεσία. Ἐξετάσαντες ἐντούτοις τοὺς λόγους τῆς ἀπειρίας ταύτης τῶν ἡμετέρων ἀρτοποιῶν, ἐμάθομεν ὅτι ἡ ἐκ μέρους αὐτῶν ἀποκρούσις τῆς διατιμῆσεως τῶν λεπτῶν 34 καὶ λεπ. 40 στριγγίζεται εἰς πολλὰς ἀντιρρήσεις αἵτινες ὑποβληθεῖσαι εἰς ἐιδήμονας ἐκρίθησαν εὐλογοὶ καὶ λίαν δεδικοιολογημένοι. Ἡ ἀστυνομία καθήκον ἔχει νὰ ὑποβάλλῃ αὐτὰς εἰς ἀπαθὴ ἐλεγχον καὶ ἂν ὡς τοιαῦται ν' ἀκουσθῶσι, δίδει οὐδεὶς ὑποχρεοῦται ἐργαζόμενος νὰ ζημιώται ἔσω καὶ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ.

— Τὸ παρελθὸν Σάββατον ἡγγέλθη ἐνταῦθα ὁ ἐν Κερκύρᾳ ἐπισυμβὰς θάνατος τοῦ τέως ἐν Πάτραις Προξένου τῆς Αὐστρίας Βίκτωρος Σβάιγκερ-δε Διρνατίν, ἐπὶ δὲ τῇ ἀναγγελίᾳ ταύτῃ, τὰ ἐνταῦθα προξενεῖα ἐπέθησαν ὑψώσαντα μεσισίους τὰς σημαίας των καὶ ἐλυπήθησαν οἱ γνωρίσαντες παρ' ἡμῖν τὸν ἄνδρα, ὅστις κατὰ τὸ βραχὺ τῆς ἐνταῦθα ὑπηρεσίας του ἐγνωρίσθη πρὸς πολλοὺς τῶν ἡμετέρων συμπολιτῶν.

— Περὶ τὴν μεσημβρίαν τῆς Τρίτης ἀπαίσιος φόνος ἔλαβε χώραν εἰς τὴν θέσιν Καμίνια τῆς πόλεως ἡμῶν, ὅστις ἐβύθισεν εἰς ἀπελπισίαν γηραιὴν μητέρα, ἀδελφούς καὶ ἀδελφάς. Εἰς τὸν Ἀνδρέαν Χαϊκάλην, νέον εἰκοσιπενταετὴ ἐργαζόμενον εἰς τὸ κεραμοποιεῖν του, προσήλθεν ὁ ἐπίσης νεαρός Ἀγ. Χρηστόπουλος ζῆτων παρ' αὐτοῦ εἰκοσι δραχμὰς δὲ ὤρειλεν αὐτῷ ὁ πρεσβύτερος ἀδελφὸς τοῦ πρώτου. Ὁ Χαϊκάλης ἀπήντησεν ὅτι δὲν ἔχει νὰ τὰς πληρώσῃ ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἀλλὰ τοῦτο θέλει πράξῃ διὰ τοῦ ἀντικείμενου τῶν πρώτων πωληθησομένων κεράμων του, τὸν προσεκάλεσε μάλιστα νὰ φροντίσῃ καὶ αὐτὸς νὰ ἐκποιήσῃ ἐξ αὐτῶν καὶ λάβῃ τὸ ἀντίτιμον. Εἰς ταῦτα ὁ Χρηστόπουλος ἀπήντησεν ὅτι θὰ τὸν κλητεύσῃ, εἰς δὲ τὴν παρατήρησιν τοῦ Χαϊκάλην, ὅτι τοῦτο δὲ εἶναι σωστὸν, δίδει δὲν τῷ ἀρνεῖται τὰς εἰκοσι δραχμὰς, καὶ ἀφοῦ μάλιστα αὐτὸς δὲν εἶναι ὑπόχρεως εἰς τὴν πληρωμὴν των, ὡς μὴ ὢν ἄμεσος ὀφειλέτης του, ὁ Χρηστόπουλος ἔσυρε δίκανον πιστόλιον ὁ μεθ' ἑαυτοῦ ἔφερε καὶ ὅπερ δις ἐξεκένωσεν ἐκ τοῦ σύνεγγος κατὰ τοῦ ἀτυχοῦς Χαϊκάλην, ὅστις τὴν ἐσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἀπεβίωσεν ἐν μέσῳ ὁδυνηρῶν πόνων καὶ τῶν ὁλοφύμων τῆς γηραιᾶς μητρὸς καὶ τῶν ἀδελφῶν του. Ὁ φονεὺς ἐτράπη εἰς φυγὴν καὶ δὲν συνελήφθη. Ἐξεθέσαμεν ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ τὸ αἴτιον τοῦ φόνου τούτου, ἵνα καταδειχθῇ διὰ μυριοστὴν φορὰν, ὅτι παρ' ἡμῖν τῶν φόνων τὰ αἴτια δὲν εἶναι ἀνάλογα τοῖς ἀποτελέσμασιν αὐτῶν καὶ ὅτι ἐκεῖνα ἐγκρίνται εἰς τὴν ἀγριότητα μᾶλλον τῶν ἡθῶν ἡμῶν. Ἀμφισβήτησις περὶ εἰκοσι δραχμῶν, δὲ δὲν ἀρνεῖται ὁ φονεὺς, δὲ μάλιστα ὑπόσχεται νὰ πληρώσῃ καίτοι ὀφειλομένης παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ πρὸς ἀποφυγὴν περιπλοκῶν, ἔχει ἀποτέλεσμα φόνον δεινὰς ἔχοντα τὰς συνεπείας καὶ διὰ τὴν οἰκογένειαν τοῦ φονευθέντος καὶ διὰ τὸν φονέα. Καὶ ὁ φονεὺς δὲν εἶναι παλαιὸς κακούργος, δὲν εἶναι ἀλύτης τις, εἶναι νέος εἰκοσιεσσάρων ἐτῶν, ἐργάτης πλήρης ζωῆς καὶ δραστηριότητος. Ἄν τοῦτο δὲν εἶναι ἀγριώτης θηριωδὴς ἡθῶν, εἶναι πάντως ἀποδείξις ὅτι οἱ ἡθικοὶ κοινωνικοὶ δεσμοὶ ἐχαλαρώθησαν παρ' ἡμῖν εἰς βαθμὴν επικίνδυνον. Ὅταν αἱ εἰρηνικώτεροι ἀμφισβήτησεις, αἱ παραγόμεναι ἐξ ὅλων τῶν σχέσεων τοῦ κοινωνικοῦ βίου, λύονται διὰ τοῦ αἵματος, δύναται τις εὐλόγως νὰ ἐρωτήσῃ ἐάν ζῶμεν εἰς συντεταγμένην κοινωνίαν. Τὸ περιστατικὸν τοῦτο δὲν εἶναι μοναδικόν, διὰ νὰ μὴ ἐμπνέῃ σοβαρὰς ἀνησυχίας περὶ τοῦ βαθμοῦ τῆς ἀγριότητος τῶν ἡθῶν τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ· πρὸ τίνος ἐν μέσῃ τῇ Πρωτευούσῃ ἐφρονεῖται ἄνθρωπος διὰ μόνον δύο λεπτὰ, πρὸ τινων δὲ μηνῶν ἄλλος εἰς ἐπαρχίαν δι' ἑνα σῆκον, ἐνταῦθα δὲ ἄλλος τις ἐπυροβολήθη παρ' ἀνθρώπου πρὸς ὃν δὲν συνεκρούσθη πτωχῶς, πρὸς ὃν οὐδεμίαν εἶχε

σχέσιν, ὃν τέλος δὲν ἐγνέριζεν οὐδόλως. Ποῦ θ' ἄ κατανήτωμεν οὐκ οἶσιν, οὕτω; Ὁ δὲ κατανήτω μὲν ἐκεῖ ὅπου ἐννοεῖται ἕκαστος, ἐν δὲν θεωρεῖται πρωτόστις κυβερνητικὴ μέριμνα, πρωτόστις τῆς ἐκκλησίας καθέκον, κυριώτατος σκοπὸς ὅλων τῶν πολυωνύμων συλλόγων καὶ σωματοείων ἀναπόφρακτος ὑποχρέωσις τοῦ δημοσίου τύπου καὶ παντὸς τέλος ἀνθρώπου τοῦ ἀγαθοῦ, ἡ ἐξήμερωσις τῶν ἀγρίων ἡθῶν τοῦ λαοῦ ἐὰν ἀκμήν ἢ ὁλοφροσύνη, ἡ διατήρησις ὅλων φραγῶν δὲν θεωρεῖται ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς φόνος ἢ ἀνίχνιστος καὶ δὲ τιμωρηθῇ ὑπ' αὐτοῦ μετὰ τὴν ποινὴν τῆς ἀνθρωποκτονίας ἐὰν τέλος πᾶς φόνος δὲν ποιεῖ ἀνάστατον τὴν κοινωνίαν ἐλόκληρον καὶ ἂν δὲ ἐφαρμοσθῇ παρ' οὐτῆς ὁ Ἀὐτὸς νόμος εἰς τινὰς ἐνδεικτικὰς περιπτώσεις.

— Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἀποπώλη τις εἰς κεντρικώτατον μέρος τῆς πόλεως μακρὰ ἐτραυματίσθη καὶ ἰώ; διὰ μαχαίρας τὸν Γεώργ. Σωτηρόπουλον.

— Τὴν αὐτὴν ἐπίσης ἡμέραν παραγωγὴς τις καταπλάκωσε διὰ τοῦ κάρου τοῦ ἐνταῦθα γραίαν τινὰ καὶ τὴν ἄρξεν ἡμιθανή.

— Ὁ κ. Γεράσιμος Κόγκος ἀναγορῶν δι' Ἀθῆνας μεθυσθεὶς δὲν δέχεται ἐπισκέψεις τὴν προσεχῇ Πέμπτην, ἑορτὴν τοῦ ὀνόματός του.

— Τὴν παρελ. Κυριακὴν ἀπέδωκε πλήρης ἡ μερὶς ὁ συμπολιτὴς ἡμῶν Δημήτριος Σταμπάδος, ἀρχαῖος ἔμπορος, καὶ τὴν ἐπομένην ἐκδηλοῦν μετὰ πολλῶν ἐνδείξεων ἀγάπης καὶ σεβασμοῦ τῆς ἡμετέρας κοινωνίας, καὶ τῶν προσκεκλησάντων εἰς τὸ παρῆλτον ὁ ἔφερε σιρατιωτικῶν τιμῶν. Ὁ Δὴμ. Σταμπάδος διεδωκεν τριάνοντα ἐτη ἐν μέσῳ ἡμῶν καὶ κατὰ τὸ μακρὸν τοῦτο διάστημα, ἐδείχθη πολίτης χρηστὸς, ἔμπορος ἐντιμὸς, οἰκογενεὶς ἀρχὴς ἐν πᾶσι ἀμειψτοί, ἐκτίσας δ' οὕτω ζῶν ἀμείριστον τὴν ὑπόληψιν τῆς ἡμετέρας κοινωνίας καὶ ἀποθανὼν ἐγκαταλίπῃ ἐν αὐτῷ μνήμην ἀγαθὴν, ἀξιοζήλον παραδειγμα εἶδος, υἱοῦ δὲ καὶ θυγατέρας ἀξίου αὐτοῦ καὶ τιμῶντος τοῦ ὀνόματός του. Ἡ ἡμετέρα ἀγορὰ ἦν ὁ Σταμπάδος ἀπέδωκεν ἔντιμον καὶ πρωτεύον μέρος, ἐδείξε τὴν λύπην αὐτῆς ἐπὶ τῇ τελευτῇ τοῦ κλείσας καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν τὰ καταστήματα καὶ ἀθρόα ἀκολούθησας τὴν ἐκφοράν του, οἱ δὲ πολυάριθμοι ὑπάλληλοι αὐτοῦ, οἱ διαμορφωθέντες πλησίον του εἰς καλοὺς ἑμπόρους, κατέθεντο ἐπὶ τῆς σωρῆς τοῦ εὐγνωμοσύνης στεφάνους ὁ ἱεροκλῆς τῆς πόλεως κ. Ἡλίας Βλαχόπουλος δι' ἐπικηδείου λόγου ἐπὶ νῆας τὴν πολιτείαν του καὶ ἐξῆς τὰς ἀρετὰς τοῦ θίου αὐτοῦ. Συλλυπούμεθα τὰ τέκνα τοῦ μεταστάντος ἀνδρός, καὶ δημοσιεύομεν κατωτέρω Νεκρολογίαν αὐτοῦ ἀποσταλέσαν ἡμῖν παρὰ φίλου τῆς οἰκογενείας, ὡς ὑστατον φέρον τιμῆς εἰς τὴν μνήμην του, ἥτις εἶπ ἀγῆτως.

— Διὰ διαθήκης αὐτοῦ ὁ μακαρίτης Δημήτριος Σταμπάδος ἐκληροδότησε δραχμὰς μὲν τρεῖς χιλιάδας ὑπὲρ τοῦ ἐν Μεσολογγίῳ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ ἀγίου Παντελεήμονος, ἑτέρας δὲ τρεῖς χιλιάδας ὑπὲρ τοῦ ἐνταῦθα ναοῦ τοῦ «Εὐαγγελισμοῦ» πρὸς κατασκευὴν ἐν αὐτῷ ἀργυρᾶς εἰκόνας καὶ ὑπὲρ τῶν παρ' ἡμῖν φιλανθρωπικῶν καταστημάτων, Πτωχοκομείου, Νοσοκομείου καὶ Βρεφοκομείου ἀνά δραχμὰς χιλίας εἰς ἕκαστον.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΤΑΜΠΑΔΟΣ,

Τις ἐξ ἡμῶν ἡγνέει τὸν συμπαῖκα καὶ ἐκφραστικὸς φυσιογνομίας, τὸν ζωηρὸν ἐκείνον γέροντα, τὸν ἀφ' ἡμῶν προχθὲς μεταναστάντα Δὴμ. Σταμπάδον; Τις ἐλέπων αὐτὸν, δὲν ἀνωμολόγει ὅτι αἱ ἀτομικαὶ καὶ κοινωνικαὶ ἀρεταί, δι' ὧν περιεβάλλετο, δικαίως ἀντίμεψαν αὐτὸν δι' ὕψους μέχρι ἐσχάτου, εὐτεκνίας, πλούτου, λαμπρᾶς οἰκογενεϊκῆς ἀποκαταστάσεως; Οἱ πάντες ἐμακάριζον τὸν προσβύτην ἐκείνον ἐφ' οἷς ἀγαθῶν ἢ πρὸ νοια ἀρθῶν; ἐπεδαφίλειεν αὐτῷ καὶ ἐν εἰλικρινεῖ πείθει συνάδουσαν τὴν κηδεῖαν αὐτοῦ πάντες

ὅσοι εἶχον γνωρίσει ἐκ τοῦ συνεγγυῶν τὸν ἄνδρα, ἀποδίδοντες οὕτω φέρον τιμῆς εἰς τὰ περικοσμοῦντα αὐτὸν σπάνια πλεονεκτήματα.

Ἀλλὰ τίς ἦτο, καὶ πόθεν ἤρχετο;

Ὁλίγον κατ' ὀλίγον σθένεται ἡ μεγάλη τοῦ μεγάλου ἀγωνος γυνεὴ, ἡ τέκνον ἐτύγγανε ὁ Δὴμ. Σταμπάδος. Μαιράκιον ἐτι κατὰ τὴν ἡρῶν ἱκὴν ἐξοδὸν τῆς φρουρᾶς Μεσολογγίου συνελήφθη αἰχμάλωτος, καὶ ἀπήχθη εἰς Αἴγυπτον, ὅπου ὑπέστη τὰ πάνδεινα. Μετὰ δὲ τὴν ἀνεξαρτησίαν ἐπανελθὼν εἰς Μεσολογγίον, ἀνευ πόρων, ἐν μέσῳ ἐρημώσεως καὶ καστρωπῆς, δὲν ἀπεθαρρύνθη ἀλλ' ἐξ ἐλαχίστων ὁμηγεῖς, τάχιστα ἐμπορικῶς προήλθη. Εἰς ὁρίζοντα ὅμως στενὴν δὲν ἠδύνατο νὰ περιορισθῇ τὸ ἐπιχειρηματικὸν αὐτοῦ πνεῦμα. Νῦν φῦσι ἐμπορικῆς, διάνοια ὀργῶσα εἰς πρόοδον μετέφερε τὸ κέντρον τῆς ἐνεργείας εἰς ὁρίζοντα εὐρύτερον, καὶ πρὸς τριακοντίαις ἤδη ἀπεκατέστη ἐν Πάτραις.

Ἐνταῦθα ἐξεταζόμενος ὁ ἄνθρωπος παρουσιάζει τύπον ὅπως ἐξαιρετικὸν ὅς ἔμπορος χαράσσει νέαν ἐποχὴν εἰς τὸ ἔμπροσθεν, καὶ κατορθοὶ ἐντὸς βραχείως διαστήματος νὰ γίνῃ γνωστὸς εἰς τε τὰ περὶ τοῦ νομοῦ καὶ πάντων τῶν μερῶν, μεθ' ὧν αἱ Πάτραι συναλλάσσονται. Δραστήριος, ἀκάματος, συμπαῖκα, ἐργοῦτος τοῦς προσερχομένους. Ἐπὶ ἐξήκοντα ἐτη σχεδὸν ἐμπορεύμενος, ὑπὲρ ξεν. ἀείποτε τὸ παραδειγμα τῆς τιμῆς καὶ τῆς ἀξιοπρέπειας. Ἐχον σύμβολον τὸ «πάντοτε ἐμπρός» κατὰ μυρίων δυσχερειῶν παλαιῶν, καὶ νηκτικῆς ἐξελθὼν, πύτυχες νὰ ἴδῃ ἑαυτὸν ἀρχηγὸν οἴκου περιφανῆ θεσιν κατέχοντος ἐν Πάτραις. Ὁ οἰκογενεϊάρχης ἡτύχης νὰ ἀποκαταστήσῃ τὰ τέκνα αὐτοῦ ὡς εἶναι ἐπιζήλους, καὶ σήμερον ὁ οἶκος Σταμπάδου μετὰ τῶν κλάδων αὐτοῦ δικαίως θεωρεῖται ὡς ἐκ τῶν πρώτων κοινωνικῶν παραγόντων. Ὁ μέλος δὲ κοινωνικὸν, οὐδέ τις ὑστέρει ὡς πρὸς τὴν γενναϊότητα καὶ τὴν ὑπὲρ τοῦ κοινῆς καλοῦ μέριμναν. Καὶ ὁ οἶκος αὐτοῦ ἀβραμιαῖος, καὶ ἡ ἀτομικότης αὐτοῦ πατριαρχική. Καίτοι δὲ ὑπὸ πάντων ἀνωμολογεῖται τοῦ ἀνδρός τὸ φιλόθρονον, τὰς ψυχικὰς αὐτοῦ διαθέσεις ὡς ἀριστα οἰκονομίζει ἡ διαθήκη αὐτοῦ, ἐν τῇ διαλάμπουσι τὰ εὐγενέστερα αἰσθήματα, ἅτινα ἐπιβάλλουσιν εὐχαρίστως εἰς πάντας νὰ διαφυλάττωσιν ἀγῆτως τὴν μνήμην ἀνδρός τόσῳ σεβαστοῦ.

Κύριε Συντάκτα.

Καίτοι πληρώω πρὸς τὸν Δῆμον ἐν δούμιον ὕδατος διὰ τὴν οἰκίαν μου χρῆσιν, ἐν τούτοις οὐδὲ σταγόνος ἀπολαμβάνω, διότι ἅπαν τὸ ὕδωρ τοῦ δημοτικοῦ σωλήνος τὸ λαμβάνει ὁ μέγας ιδιωτικὸς σωλὴν τῶν πέντε νεοδημητῶν οἰκῶν τοῦ γειτονίᾳ μου κ. Γω. Βαριόπουλου, πρὸς ὃν δὲν γνωρίζω ἂν νομίμως ἐπατράπη τὸ τοιοῦτον, ἀπὸ καὶ οὕτως ἐν δούμιον ὕδατος πληρῶναι καὶ διὰ τὰς πέντε οἰκίας του, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 16116 Συμβουλίου τοῦ συμβουλευτοῦ Πατρῶν Ν.κ. Πατροπούλου (μὴ εἶπῃ δὲ ὅτι πληρῶναι τέσσαρα, διότι τὰ τρία ἀναφέρονται εἰς τέσσαρας ἄλλας οἰκίας τοῦ ἀλλοῦ κειμένας.)

Ἄν ἐγὼ ἀπεδάμνατον τοῦ πληρωνομένου δραμίου ὕδατος, οὐδόλως θ' ἀπεπονοῦμην διατὶ ὁ κ. Βαριόπουλος ἔχει διαβάδα ἐλόκληρον, διότι τοῦτο εἶναι δικαίωμα τοῦ Δήμου νὰ τὸ ἐλέγξῃ, ἐγὼ δὲ δὲν ἔχω τὴν ἐπαρρησία νὰ πιστεύω ὅτι εἶμαι εἰς θέσιν νὰ διορθώω τὸ πανταχόθεν κλεπτόμεν ῥωμέλιο.

Τὴν κατάστασιν ταύτην κατέστησα γνωστὴν ἐν πρώτοις τῷ κ. Βαριόπουλῳ. Ἀλλ' ὁ μὲν κ. Βαριόπουλος δικαίως μειδῶ ἀπολαμβάνων παρὰ νόμως τετρακοσίων δραμίων ὕδατος καὶ φιλικώτατα ἐπὶ πολλοὺς μῆνας ἤδη μὲ παρηγορεῖ ὅτι θ' ἀδιορθώσῃ τὰ πράγματα ἐν τῷ μέλλοντι, ἐννοῶν πιθανῶς μετὰ τοῦτο τὴν μέλλουσαν ζωὴν.

Ἀλλὰ δὲν παραπονοῦμαι διὰ τὸν κ. Βαριόπουλον, γνωρίζοντα κατὰ τὸ λέγειν του νὰ κάμῃ τὴν δουλειά του. Ἀλλὰ θ' αὐτὸν ἐρωτήσετε ῥῆσιν δὲν ἀνεφέρθη πρὸς τοὺς ἀρμόδιους; Ὁχι ἂπαυ, ἀλλ' ἔκατοντάκις παρεπονήθη ζήτων θεραπείαν ἀπὸ τὸν κ. Δήμαρχον ἀλλὰ φωνὴ βοῶντος κτλ. Πλειστάκις δ' ἐπίσης ἀνεφέρθη καὶ πρὸς τὸν κ. Νομάρχην καὶ αἴτησιν θεραπείας ἐπέδωκε αὐτῷ διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος, ἀλλὰ καὶ ταῦτα εἰς μάτην. Πάντε ἔγγραφα μοι εἶπον ὅτι ἀπηύθυνεν ἡ Νομαρχία περὶ τούτου πρὸς τὸν Δήμαρχον, ἀλλ' ἀποτέλεσμα; Μηδὲν, ἀπολύτως μηδὲν.

Τί συμβαίνει; Ἐγὼ δὲν δύναμαι νὰ ἐξηγήσω τὰ ἀκατανόητα ταῦτα πράγματα.

Δὲν μοι λέγεται λοιπὸν οἷς οἱ ἀδικούμενοι εἶναι ἐντελῶς; Ἄπολοι ἐν τῇ πολιτείᾳ, καὶ δὲν ὑπάρχει τρόπος ὅπως ἀκουσθῇ ἡ φωνὴ αὐτῶν; Ἐγὼ καὶ τοιαῦτα ἀδιασκα καὶ ἀπέκαμα, θ' ἐπιμείνω μέχρι τέλους διὰ νὰ πεισθῶ ὥς πού δύναται νὰ φύγῃ ἡ κατάστασις αὕτη

Εἰς τὸ προσεχές φύλλον σας ἐτοιμάσατέ μοι παρακαλῶ πλείστον χωρὸν.

Μετὰ πολλῆς ὑπολήψεως κτλ.

ΓΙΑΝΝΙΚΟΣ ΣΤΕΡΙΩΤΗΣ

— Ὁ ἱεροκλῆς κ. Ἡλίας Βλαχόπουλος ὁμιλήσῃ τὴν προσεχῇ Κυριακὴν ἐν τῷ ἐνταῦθα ἱερῷ ναῷ τῆς Παντανάσσης.

ΧΥΜΙΚΟΝ ΛΙΠΑΣΜΑ

σταφιδάμπελων καὶ ἀμπέλων.

Τὸ χυμικὸν λίπασμα ὅπερ ἐγένετο γνωστὸν ἐνταῦθα ἐκ προηγουμένων ἐτῶν, εἰσαγόμενον ἀποκλειστικῶς παρὰ τοῦ κ. Πρ. Τζούκοι, τέως Διευθυντοῦ τοῦ ἐν Πάτραις Ἀεριοφωτος καὶ προσεχόμενον ἐκ τοῦ ἐν Μιλάνῳ μεγάλου ἱεροστασίου «Χυμικῶν προϊόντων» τοῦ κ. Α. Φύγγελ καὶ Σα. ἔφθασεν ἐνταῦθα καὶ πωλεῖται εἰς μικρὰς καὶ μεγάλας ποσότητας.

Γίνεται δὲ ἄλλοι προσέτι ὅτι οἱ θέλοντες ἐκ τῶν κτηματιῶν νὰ ἔχωσι χυμικὸν λίπασμα κατάλληλον εἰδικῶς δι' ὠριμένον κτήμα καὶ πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν ἐλλειπόντων συστατικῶν ὠρισμένου ἐδάφους, δύναται νὰ ἔχωσι τοιοῦτον ἀποστέλλοντες εἰς τὸ ἄνω ἔργοστασιον, διὰ τοῦ κ. Τζούκοι, ποσότητα τινὰ χύματος τοῦ πρὸς λίπανσιν ἀγροῦ, πρὸς ἀνάλυσιν, ἀλλ' ἐντοιαύτη περιπτώσει ἡ παραγγελία δὲν δύναται νὰ ἦναι ἐλάσσων τῶν 50 σάκκων.

Γίνεται προσέτι δὲ ἄλλοι ὅτι οἱ θέλοντες ἐκ τῶν κτηματιῶν διὰ τοῦ χυμικοῦ λίπασματος νὰ παραζῶσι καρποὺς προσομοίους ἄλλων ἀγρῶν, ἡ μερῶν δύναται νὰ ἀποστέλλωσι ποσότητα τινὰ χύματος ἐκ τοῦ ἐνὸς καὶ τοῦ ἄλλου ἀγροῦ χωριστὰ καὶ νὰ ἔχωσι τὸ ἀναγκαῖον αὐτοῖς λίπασμα, ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ παραγγελία τῶν δὲν πρέπει νὰ ᾖναι ἐλάσσων τῶν 100 σάκκων.

Αἱ παραγγελίαι πρέπει νὰ δοθῶσιν ἐγκαίρως ἵνα παρασκευασθῇ τὸ λίπασμα καὶ φθάσῃ ἐνταῦθα ἐν καιρῷ καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς λυπάνσεως τῶν κτημάτων.

Πληρέστεραι πληροφορίες παρὰ τῷ κ. Πρ. Τζούκοι, οἰκία κ. Κλ. Παπαθεοδώρου.

ΕΙΣ ΤΟ

ΑΔΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟΝ

Κ. ΖΙΧΟΥ

(πλησίον παντοπωλείου ἀδελφ. Καραμάνου.)

Εὐρίσκονται τὰ ἀριστα καὶ καθαρώτατα λουκάνικα ὅπως νέας κατασκευῆς, χοιρὸν μέρη ποιότητος πρώτης, μορταδέλα καὶ μπερζόλες χοιρινές ἐπίσης δὲ ξύγκι λιγμένον καὶ δεδοκιμασμένον ὑπὸ οἰκοκυρίων καὶ τῶν καλλιτέρων ξενόδοχων ὡς γλυκύτερον τοῦ καθαροτάτου βουτύρου — Δέχεται ὁ τεχνίτης Ζίχος καὶ παραγγελίας ἐξ οἰκογενειῶν πρὸς κατασκευὴν παντὸς εἶδους τῆς τέχνης του.